

Τι μπορούμε να κάνουμε για τους νεκρούς

Ο καθένας από εμάς που επιθυμεί να εκφράσει την αγάπη του για τους νεκρούς και να τους βοηθήσει ουσιαστικά, μπορεί να το επιτύχει προσευχόμενος υπέρ των ψυχών τους, και ειδικότερα μνημονεύοντας αυτούς στη Θεία Λειτουργία, όταν οι μερίδες που αποκόπτονται για ζώντες και νεκρούς αφήνονται να πέσουν μέσα στο Αίμα του Κυρίου με τις λέξεις: «Απόπλυνον Κύριε τα αμαρτήματα των ενθάδε μνημονευθέντων δούλων σου τω Αίματί σου τω Αγίω πρεσβείαις της Θεοτόκου και πάντων σου των Αγίων. Αμήν.» Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε καλύτερο ή σπουδαιότερο για τους νεκρούς από το να προσευχόμαστε γι' αυτούς, προσφέροντάς τους μνημόσυνο στη Θεία Λειτουργία. Το έχουν πάντα ανάγκη, ειδικά κατά τη διάρκεια εκείνων των σαράντα ημερών όπου η ψυχή του απελθόντος πορεύεται προς τις αιώνιες κατοικίες. Το σώμα δεν αισθάνεται τίποτε τότε· δε βλέπει τους οικείους που έχουν συγκεντρωθεί, δε μυρίζει το ευωδιαστό άρωμα των λουλουδιών, δεν ακούει τους επικήδειους. Η ψυχή όμως αισθάνεται τις προσφερόμενες υπέρ αυτής προσευχές και είναι ευγνώμων στους ανθρώπους που τις απευθύνουν και βρίσκεται πνευματικώς κοντά τους.

Ω συγγενείς και αγαπημένοι του νεκρού! Πράξτε γι' αυτούς ότι έχουν ανάγκη και ότι είναι εντός της δικαιοδοσίας σας. Δώστε τα χρήματά σας όχι για να καλλωπίσετε εξωτερικά το φέρετρο και το μνήμα, αλλά για να βοηθήσετε όσους το χρειάζονται, εις μνήμην των αγαπημένων σας που έφυγαν από τη ζωή, για να ενισχύσετε εκκλησίες, στις οποίες προσφέρονται προσευχές υπέρ αυτών. Ελεήστε τους νεκρούς, φροντίστε για τις ψυχές τους. Μας περιμένει όλους ο ίδιος δρόμος, και όταν κι εμείς βρεθούμε εκεί πόσο πολύ θα ευχόμαστε να μας θυμάται κάποιος στις προσευχές του! Αξίζει λοιπόν να ελεήσουμε εμείς οι ίδιοι τους νεκρούς.

Αμέσως αφού αναπαυθεί κάποιος, καλέστε ή ενημερώστε έναν ιερέα, ώστε να διαβάσει τις «Προσευχές για την Αναχώρηση της Ψυχής», τις οποίες η Εκκλησία έχει ορίσει να διαβάζονται πάνω από όλους τους Ορθοδόξους Χριστιανούς μετά το θάνατό τους. Προσπαθήστε, ει δυνατόν, να τελέσετε την κηδεία στην εκκλησία και να αναγνώσετε το Ψαλτήρι πάνω από τον απελθόντα μέχρι την

κηδεία. Η κηδεία δεν χρειάζεται να είναι περίτεχνη, αλλά πρέπει απαραίτητως να είναι πλήρης, χωρίς συντομεύσεις· την ώρα εκείνη μη σκεφτείτε τον εαυτό σας και την άνεσή σας, αλλά τον απελθόντα, από τον οποίο χωρίζεστε δια παντός. Εάν υπάρχουν ταυτόχρονα και άλλοι απελθόντες που αναμένουν κηδεία στην εκκλησία, μην αρνηθείτε εάν σας προταθεί να τελέσετε την κηδεία για όλους μαζί. Είναι καλύτερο να τελείται μια κηδεία για δύο ή περισσότερους απελθόντες ταυτόχρονα, όταν οι προσευχές όλων των παρευρισκομένων προσφιλών προσώπων θα είναι ιδιαίτερος ένθερμος, παρά να τελούνται ξεχωριστές, διαδοχικές κηδείες, και να συντομεύονται οι λειτουργίες εξ αιτίας έλλειψης χρόνου και ενέργειας· αφού κάθε λέξη της προσευχής για τον αναπαυθέντα είναι ότι μία σταγόνα νερό για το διψασμένο. Κανονίστε οπωσδήποτε εκείνη την ώρα τα σχετικά με την τέλεση σαρανταλείτουργου, δηλαδή καθημερινή μνημόνευση στη Θεία Λειτουργία σε όλη τη διάρκεια των σαράντα ημερών. Συνήθως στους ναούς όπου τελείται καθημερινά Θεία Λειτουργία, οι απελθόντες οι οποίοι έχουν κηδευτεί εκεί μνημονεύονται επί σαράντα και πλέον ημέρες. Εάν όμως η κηδεία γίνει σε ναό όπου δεν τελείται καθημερινά Θεία Λειτουργία, τότε οι ίδιοι οι συγγενείς θα πρέπει να φροντίσουν να ζητήσουν την τέλεση του 40ήμερου μνημόσυνου οπουδήποτε τελούνται Θείες Λειτουργίες. Παρομοίως είναι καλό να στέλνουμε εισφορές για μνημόνευση των νεκρών σε μοναστήρια, όπως και στα Ιεροσόλυμα, όπου καθημερινά διεξάγεται προσευχή στους Αγίους Τόπους. Αλλά η διαδικασία της 40ήμερης δέησης υπέρ των νεκρών πρέπει να ξεκινήσει αμέσως μετά το θάνατο, όταν η ψυχή έχει ιδιαίτερη ανάγκη βοήθειας από την προσευχή· επομένως, θα πρέπει να ξεκινούμε αυτό το μνημόσυνο στον κοντινότερο ναό όπου τελείται καθημερινώς Θεία Λειτουργία.

Αξίζει λοιπόν να φροντίσουμε γι' αυτούς που έφυγαν για τον άλλο κόσμο πριν από εμάς, προκειμένου να κάνουμε ότι μπορούμε για τις ψυχές τους, ενθυμούμενοι ότι: «Μακάριοι οι ελεήμονες, ότι αυτοί θα ελεηθούν».

π. Σεραφείμ Ρόουζ

Απόσπασμα από το βιβλίο του «Η ψυχή μετά το θάνατο»